

Associazione
Lavoratori
Emigrati
del Friuli Venezia Giulia

REGIONE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIULIA

GUIDA ALLA SICUREZZA SUL POSTO DI LAVORO

GUIDE TO SAFETY IN THE WORKPLACE
GUIDE DE LA SÉCURITÉ AU TRAVAIL
UDHËZUHES MBI SIGURIMIN NË VENDIN E PUNËS
UPUTE ZA SIGURNOST NA RADNOM MJESTU
GHID PENTRU SIGURANȚ A LA LOCUL DE MUNCĂ

GUIDA ALLA SICUREZZA SUL POSTO DI LAVORO

Il presente opuscolo vuole essere un'utile guida per lavoratori, lavoratrici, datori di lavoro e i soggetti collegati al mondo del lavoro.

Le informazioni contenute tracciano una linea guida sintetica ed essenziale sulla base del contenuto del Testo unico sulla Sicurezza sul Lavoro (noto anche come TUSL).

Il Testo Unico sulla Sicurezza sul Lavoro è l'insieme delle norme contenute nel Decreto legislativo n. 81 del 9 aprile 2008 che, in attuazione dell'articolo 1 della Legge n. 123 del 3 agosto 2007, ha riunito tutte le svariate disposizioni e normative in materia di sicurezza e salute nei luoghi di lavoro, cercando di ricavarne un testo unico e armonizzato.

E' il soggetto titolare del rapporto di lavoro con il lavoratore.

Ha la responsabilità dell'organizzazione dell'impresa ed esercita i poteri decisionali e di spesa.

▲ **Gli Obblighi**

- Deve garantire la salute e la sicurezza dei lavoratori;
- Verifica che vengano osservate le misure generali di tutela e rispettate le norme sull'igiene e la sicurezza dell'ambiente;
- Istituisce il Servizio di Prevenzione e Protezione aziendale, designa il suo responsabile egli addetti;
- Designa i lavoratori incaricati del pronto soccorso, dell'antincendio, e gestione dell'emergenza, previa adeguata formazione;
- Nomina il medico competente;
- Informa e forma i preposti, i lavoratori e il rappresentante dei lavoratori per la sicurezza;
- Consulta il rappresentante dei lavoratori nei casi previsti
- Effettua la valutazione globale di tutti i rischi presenti in azienda compresa l'analisi del carico di lavoro;
- Elabora il documento di valutazione dei rischi, le misure di prevenzione e il programma per la loro attuazione considerando anche i rischi riguardanti le lavoratrici madri, le differenze di genere, di età, di nazionalità;
- Convoca la riunione periodica.

▲ **Inoltre il datore di lavoro**

Aggiorna le misure di prevenzione; adotta le misure adeguate per controllare le situazioni di rischio etutelare anche la salute della popolazione e dell'ambiente esterno; adotta le misure per la prevenzione incendi e la gestione dell'emergenza; fornisce ai lavoratori i necessari e idonei mezzi di protezione; permette ai lavoratori, tramite il loro Rappresentante, di verificare l'applicazione delle misure di sicurezza e protezione della salute; tiene un registro degli infortuni.

È la persona scelta dal Datore di Lavoro per coordinare il servizio di Prevenzione e Protezione dai rischi professionali in azienda.

▲ **Gli Obblighi**

- Individua e valuta i fattori di rischio;
- Individua ed elabora le misure di prevenzione e protezione, le procedure di sicurezza e i sistemi di controllo relativi;
- Informa i lavoratori sui rischi generici dell'azienda, sui rischi specifici relativi alla loro mansione, sulle misure di prevenzione, sulle sostanze pericolose utilizzate, sulle procedure riguardanti l'antincendio, l'emergenza, il pronto soccorso e sulla organizzazione della sicurezza in Azienda;
- Propone i programmi di informazione e formazione dei lavoratori.

Nelle aziende di piccole dimensioni e con i rischi ridotti il compito di Responsabile del Servizio di Prevenzione e Protezione può essere assunto direttamente dal datore di lavoro previo specifico corso di formazione.

4

Collabora con il Datore di lavoro alla valutazione dei rischi ed effettua la sorveglianza sanitaria dei lavoratori.

▲ **I Compiti**

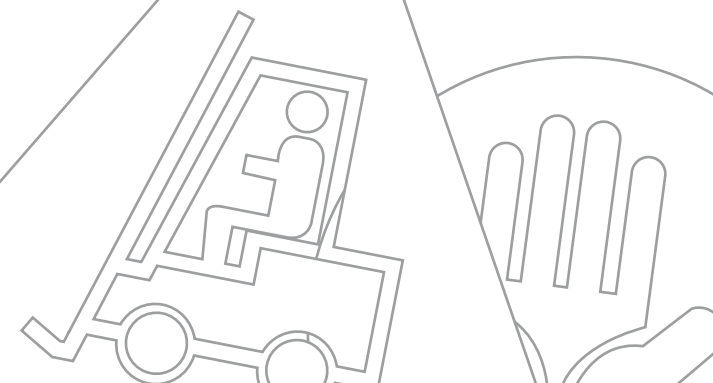
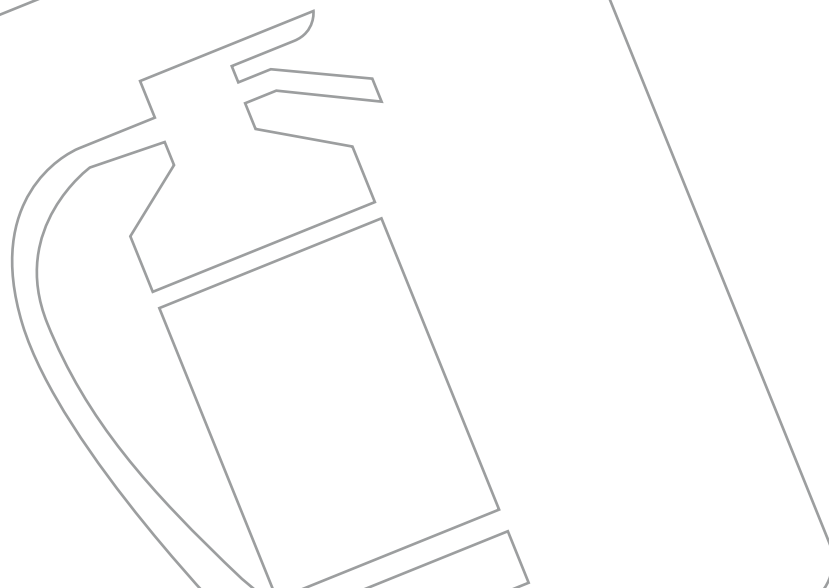
- Informa i lavoratori sul significato e sull'esito delle visite mediche;
- Istituisce le cartelle sanitarie dei lavoratori sottoposti a sorveglianza sanitaria;
- Informa il datore di lavoro, il responsabile del servizio di prevenzione e protezione e i rappresentanti dei lavoratori per la sicurezza dei risultati degli accertamenti effettuati, in forma anonima e collettiva;
- Collabora con il datore di lavoro alla definizione ed alla applicazione delle misure di prevenzione e protezione;
- Riceve dal datore di lavoro tutte le informazioni inerenti i processi produttivi e i rischi connessi all'attività produttiva lavorativa;
- Esprime giudizi di idoneità dei lavoratori sottoposti a sorveglianza sanitaria;

Contro tale giudizio il lavoratore può ricorrere, entro 30 giorni, alle strutture del servizio sanitario nazionale.

- Effettua sopralluoghi nei luoghi di lavoro.

La presenza del Medico Competente è obbligatoria solo in presenza di rischi che richiedono la sorveglianza sanitaria.

5

RO

HR

SHQ

FRA

ENG

ITA

Personae che, indipendentemente dal tipo di contratto, svolgono attività lavorativa con o senza retribuzione. Devono prendersi cura della propria salute e sicurezza e di quella delle altre persone presenti nei posti di lavoro su cui possono ricadere gli effetti delle loro azioni o omissioni.

▲ Gli Obblighi

- Osservano le disposizioni e le istruzioni ricevute;
- Utilizzano, in maniera corretta, macchine, impianti, attrezzature, dispositivi di sicurezza e mezzi di protezione;
- Segnalano immediatamente al datore di lavoro o al dirigente le deficienze dei mezzi di protezione ed eventuali situazioni di pericolo;
- Partecipano ai programmi di formazione e addestramento organizzati dal datore di lavoro;
- Non rimuovono o modificano i dispositivi di sicurezza;
- Non compiono operazioni o manovre che non sono di loro competenza;
- Si sottopongono ai controlli sanitari;
- Contribuiscono, insieme al datore di lavoro, e ai dirigenti e preposti, all'adempimento degli obblighi posti a tutela della salute e sicurezza nei luoghi di lavoro.

▲ I Diritti

- Sono formati ed informati in merito ai rischi generali e specifici, alle norme di tutela, alle misure di prevenzione e protezione;
- Eleggono il rappresentante dei lavoratori per la sicurezza;
- Hanno il diritto di lasciare il posto di lavoro in caso di pericolo grave e immediato o di prendere le misure più idonee per evitarne le conseguenze.

E' eletto o designato in tutte le aziende o unità produttive per rappresentare lavoratori in merito ad aspetti di salute e sicurezza sul lavoro.

▲ I Diritti

- Ha libero accesso ai luoghi di lavoro e alla documentazione aziendale relativa all'igiene ed alla sicurezza, su precisa richiesta al datore di lavoro;
- Promuove iniziative e fa proposte in materia di prevenzione e protezione;
- Avverte il responsabile aziendale dei rischi da lui individuati;
- È consultato preventivamente su:
  - Programma di prevenzione e protezione;
  - Designazione del responsabile e degli addetti del servizio di prevenzione e protezione;
  - Designazione del medico competente;
- Riceve informazioni provenienti dagli organi di vigilanza;
- Formula osservazioni in occasione delle visite ispettive;
- Riceve una formazione adeguata;
- Dispone dei permessi e degli strumenti necessari per svolgere la sua attività;
- Riceve copia del documento di valutazione del rischio su richiesta.

Il numero dei delegati, i permessi, gli strumenti, le modalità ed i tempi della sua formazione sono stabiliti in sede di contrattazione collettiva.

In alcuni contratti nazionali è prevista la figura del RLSSA (Rappresentante dei Lavoratori per la Sicurezza, Salute e Ambiente) che sostituisce il RLS nelle funzioni sopra indicate.

Oltre alle funzioni del RLS, il RLSSA interviene sulle seguenti tematiche, rispetto alle quali l'azienda dovrà fornirgli apposita formazione/informazione:

- Tutela dell'ambiente;
- Programmi di miglioramento delle prestazioni ambientali;
- Sviluppo dei sistemi di gestione.

L'elemento cardine del sistema di prevenzione e protezione aziendale del D.lgs 81/08 è l'obbligo della valutazione del rischio a carico del datore di lavoro.

NOVITA'

Analisi dei rischi a matrice (i rischi tradizionali, es. chimico, fisico ecc, si intersecano con l'età, il genere, lo stress lavoro-correlato, l'appartenenza ad altri paesi)

Il Rappresentante dei Lavoratori per la Sicurezza, i lavoratori incaricati del pronto soccorso, antincendio ed evacuazione e i preposti hanno diritto ad una formazione specifica.

▲ **Ogni lavoratore deve essere informato su:**

- I rischi presenti nei luoghi di lavoro e quelli specifici a cui è esposto;
- Le misure di prevenzione;
- La normativa di sicurezza e le disposizioni aziendali;
- I pericoli connessi all'uso di sostanze e preparati pericolosi;
- I nominativi del responsabile del servizio di prevenzione e protezione aziendale, del medico competente e degli addetti ai servizi di emergenza, pronto soccorso ed antincendio.

▲ **Ogni lavoratore deve essere formato in maniera adeguata e sufficiente su:**

- Il sistema di prevenzione e protezione aziendale, le procedure utili all'acquisizione di competenze per lo svolgimento in sicurezza dei rispettivi compiti (le procedure di pronto soccorso, antincendio ed evacuazione dei lavoratori) in azienda e per l'identificazione, la riduzione e la gestione dei rischi

▲ **Ogni lavoratore deve essere adeguatamente addestrato su:**

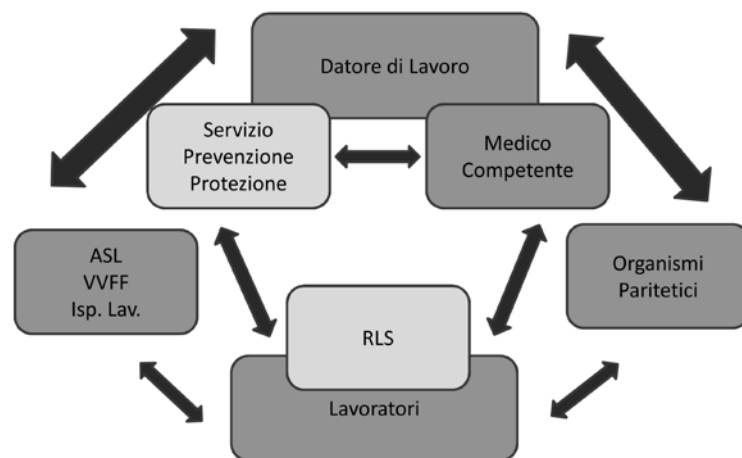
- L'uso corretto delle attrezzature, macchine, impianti, sostanze, dispositivi di protezione individuale, procedure di lavoro.

La formazione, che va ripetuta periodicamente, deve avvenire all'atto della assunzione, in caso di trasferimento o cambio di mansioni o di introduzione di nuove tecnologie o cicli di lavoro.

La formazione dei lavoratori, degli addetti e del Rappresentante dei lavoratori per la Sicurezza è un obbligo in capo al Datore di lavoro e deve essere effettuata in orario di lavoro senza oneri per i lavoratori.

La formazione dei lavoratori e quella del Rappresentante dei lavoratori per la Sicurezza deve avvenire in collaborazione con gli organismi Paritetici Territoriali.

L'intera procedura di prevenzione si basa su delle relazioni costanti fra i diversi soggetti.

10

Gli Organismi Paritetici

costituiscono la prima istanza di conciliazione in merito alle controversie sui diritti di rappresentanza, informazione e formazione, che sorgono sui luoghi di lavoro.

Hanno funzioni di orientamento e di promozione della formazione per i lavoratori e di assistenza alle imprese finalizzata all'attuazione degli adempimenti in materia.

Comunicano alle aziende private di RLS aziendale i nominativi dei lavoratori per la sicurezza territoriale.

Aiutano le piccole medie aziende a migliorare la prevenzione e assicurare agli RLS un riferimento certo territoriale di supporto per la loro attività.

sono costituiti a livello territoriale tra le organizzazioni sindacali e quelle dei Datori di lavoro.

Vigilanza e controllo

▲ ASL

Provvede all'igiene e medicina del lavoro, alla prevenzione degli infortuni e malattie professionali, in quanto ha la competenza di effettuare le visite ispettive nei locali di lavoro, le indagini sugli infortuni e le malattie professionali, gli interventi su richiesta dell'autorità Giudiziaria, le verifiche tecniche e periodiche di impianti ed apparecchi.

▲ Vigili del Fuoco

Provvedono agli accertamenti e ai sopralluoghi negli insediamenti industriali e presso gli impianti per valutare direttamente i fattori di rischio, verificare la rispondenza alle norme e ai criteri di prevenzione incendi e l'attuazione degli obblighi a carico dei responsabili delle attività soggette a controllo.

▲ Ispettorato del Lavoro

Gli ispettori hanno le funzioni di polizia giudiziaria, possono adottare provvedimenti di sospensione di un'attività, per es. in caso di reiterate violazioni della disciplina in materia di salute e sicurezza sul lavoro.

▲ ISPESL

Ha funzioni tecnico-scientifiche di ricerca, sperimentazione, controllo, consulenza, documentazione, formazione ed informazione circa la prevenzione degli infortuni e malattie professionali.

▲ INAIL

Oltre ad assicurare i lavoratori che svolgono attività a rischio, effettua controlli sanitari sul personale infortunato o affetto da malattia professionale e raccoglie ed elabora le informazioni relative ai rischi e ai danni denunciati da infortuni durante l'attività lavorativa.

11

RO

HR

SHQ

FRA

ENG

ITA

GUIDE TO SAFETY IN THE WORKPLACE

This booklet is intended to function as a useful guide for workers, employers and for all persons associated with the world of work.

The information contained in the guide constitutes a concise and essential outline of the content of the Consolidated Law on Safety at Work.

The Consolidated Law on Safety at Work and the totality of rules contained in Legislative Decree no. 81 of 9th of April 2008 which, implementing article 1 of Law no. 123 of 13th of August 2007, brought together all the various provisions and rules on occupational health and safety, with the aim of generating from this variety a consolidated and harmonised document.

He is the principal of the relationship of employment with the worker. He is responsible for the management of the enterprise and he exercises powers of expenditure and decision-making.

▲ **Obligations**

- To ensure the health and safety of workers;
- To ensure that general measures for worker protection are observed and that rules relating to the safety and hygiene of the environment are complied with;
- To set up the company Prevention and Protection Service and appoint its manager and operators;
- To appoint workers to positions in first aid, fire-fighting and emergency management, subject to appropriate training;
- To appoint the occupational physician;
- To provide information to and training managers, workers, and the Workers' Safety Representative;
- To consult with the workers' representative in those cases provided for;
- To carry out a global evaluation of all risks present in the enterprise, including analysis of the workload;
- To draw up the risk assessment document, the prevention measures and the plan for their implementation, also taking into account the risks for working mothers, differences of sex, age and nationality;
- To call the periodic meeting.

▲ **The Employer also**

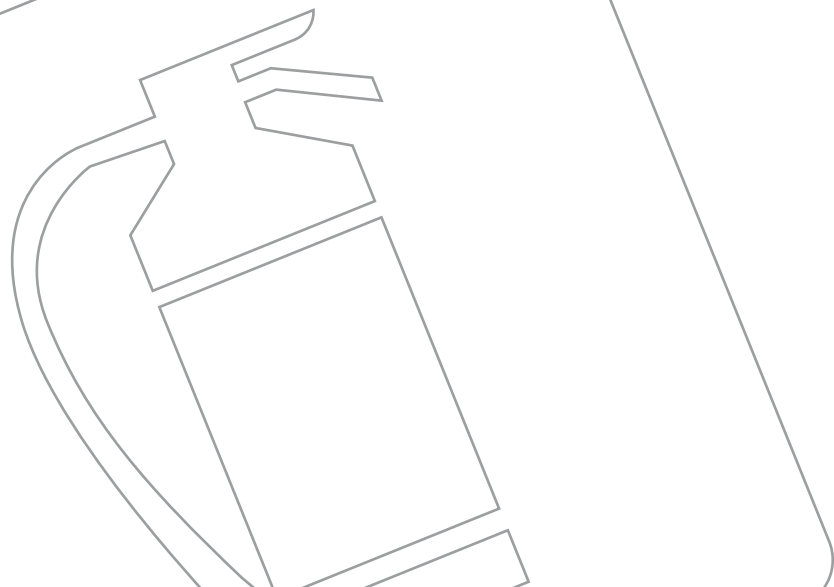
Updates prevention measures; adopts suitable measures to control risk situations and also to protect the health of the population and environment external to the enterprise; adopts measures for fire prevention and emergency management; provides workers with the necessary and appropriate protective equipment; allows workers, through their Representative, to verify that the health and safety protection measures are being duly applied; keeps a register of accidents.

He is the person selected by the Employer to coordinate the service devoted to the Prevention and Protection from occupational risks in the enterprise.

▲ **Duties**

- To identify and assess the relevant risk factors;
- To identify and draw up the relevant prevention and protection measures, safety procedures and control systems;
- To inform the workers on the general risks which apply in the enterprise, on the risks specific to their duties, on prevention measures, on any hazardous substances utilised, on fire-fighting procedures, emergency management, first aid and organisation of safety in the enterprise;
- To introduce programs for the information and training of workers.

In small enterprises where risks are lesser in degree, the task of the Prevention and Protection Services Manager may be carried out directly by the employer, subject to specific training.

Collaborates with the Employer in assessing risks and carries out the health surveillance of workers.

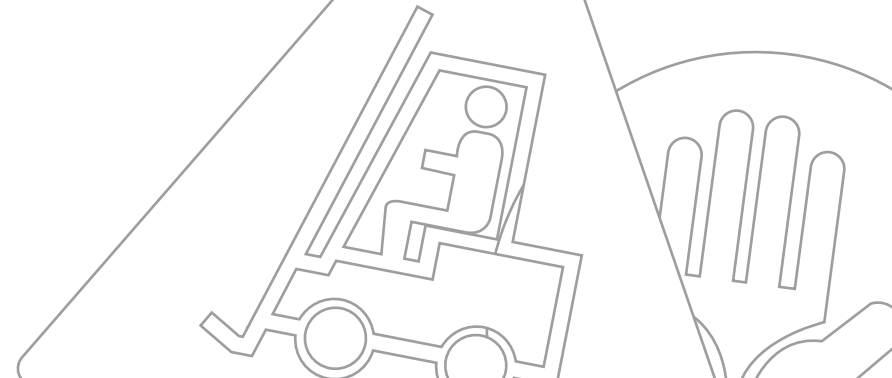
▲ **Duties**

- To inform workers on the import and outcome of medical visits;
- To establish health records for workers subject to health surveillance;
- To inform the employer, the Prevention and Protection Services Manager and the Workers' Safety Representatives of the results of the check-ups made, in accordance with a procedure that is anonymous and collective;
- To collaborate with the employer in the definition and application of prevention and protection measures;
- To receive from the employer all information relating to the enterprise's production processes and the occupational risks associated with production activity;
- To make judgments of suitability in respect of workers subject to health surveillance

The worker may, within 30 days, appeal against this judgment to the national health service.

- To carry out on-site inspections in the workplace.

The presence of the occupational physician is obligatory only in the event of risks which require health surveillance.

Persons who, independently of the type of contract, carry out work activities for payment or for no payment. They are required to take cognisance of their own health and safety and that of other persons present in the workplace, who might be impacted by their actions or omissions.

▲ Obligations

- To observe the provisions and instructions received;
- To appropriately use machinery, plant, installations, equipment, safety appliances and protective equipment;
- To promptly inform the employer or manager about any defects in the protective equipment and of any hazardous situations;
- To participate in educational and training programs organised by the employer;
- Not to remove or alter safety appliances;
- Not to perform operations or manoeuvres not within their competence;
- To undertake health checks;
- To contribute along with the employer, managers and persons in charge to the fulfilment of obligations relating to health and safety protection in the workplace.

▲ Rights

- To receive training and information on general and specific risks, on protection standards, on prevention and protection measures;
- To elect the Workers' Safety Representative;
- To abandon the workplace in the event of grave and immediate danger or to take the most appropriate measures to avoid the relevant consequences.

He is elected or appointed in all enterprises or production units to represent the workers on issues relating to occupational health and safety.

▲ Rights

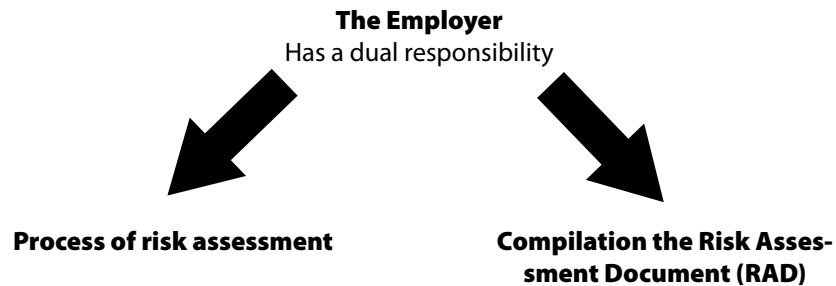
- To have free access to the workplace and the company health and safety documentation, on specific request made to the employer;
- To promote initiatives and make proposals in relation to prevention and protection;
- To alert the person in charge of the enterprise of the risks identified by him;
- To be consulted in advance on:
  - A program of prevention and protection;
  - Appointment of the Prevention and Protection Services Manager and Operators;
  - Appointment of the occupational physician;
- To receive information from supervisory bodies;
- To formulate observations in preparation for visits of inspection;
- To receive appropriate training;
- To have available the permits and instruments necessary to carry out his activity;
  - o receive a copy of the risk assessment document on request.

The number of delegates, permits, instruments, the relevant training times and procedures are set out at the collective bargaining stage.

Some national contracts provide for the position of Workers' Safety, Health and Environment Representative), which substitutes for the Workers' Safety representative in relation to the aforementioned functions. In addition to the functions of the Workers' Safety Representative, the Workers' Safety, Health and Environment Representative is competent in the following areas, in relation to which the enterprise must provide him with appropriate training/information:

- Protection of the environment;
- Programs to improve environmental performance;
- Development of management systems.

The cardinal element in the prevention and protection system applicable to the enterprise under Legislative Decree 18/08 is the obligation placed on the employer to carry out a risk assessment.

NEW ASPECTS

Analysis of matrix risks (traditional risks e.g. chemical, physical etc. intersect with age, sex work-related stress, foreign nationality)

The Workers' Safety Representative, workers assigned to first aid, fire-fighting and evacuation and managers are entitled to specific training.

▲ **Each worker should receive information about:**

- Any risks present in the workplace and those specific risks to which he/she is exposed;
- The prevention measures;
- Safety regulations and company provisions;
- Dangers associated with the use of hazardous substances and preparations;
- The names of the company Prevention and Protection Services Manager, of the Occupational Physician and of employees assigned to first aid, emergency and fire-fighting.

▲ **Each worker should receive appropriate and adequate training in relation to:**

- The prevention and protection system of the company, the procedures allowing the acquisition of skills which enabling the worker to safely perform his or her respective duties in the company (i.e. first aid, fire-fighting and worker evacuation procedures) and to identify, reduce and manage relevant risks.

▲ **Each worker should receive information about:**

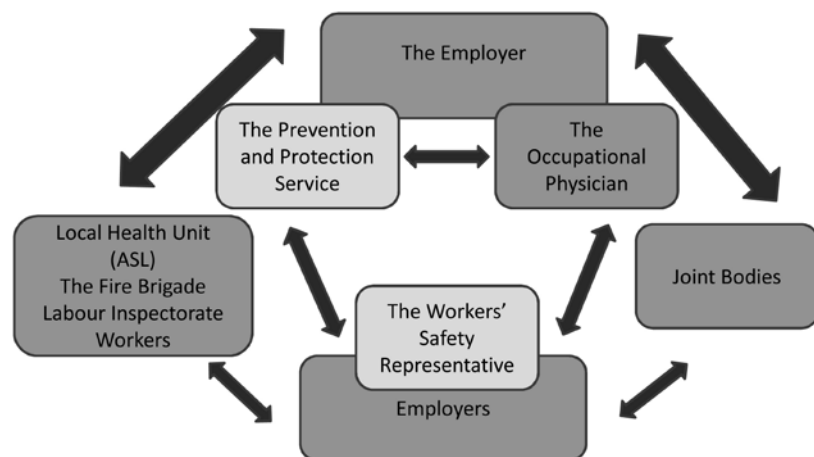
- To appropriately use equipment, machinery, plant, installations, substances, personal protective equipment, work procedures.

Training, which shall be repeated periodically, must occur when the worker is hired, if there is a transfer or change of duties or if new technologies/techniques or work cycles are introduced.

The employer is responsible for ensuring the training of workers, operators and of the Workers' Safety Representative; such training must be carried out during working hours and without cost to the workers.

The training of workers and of the Workers' Safety Representative must occur in collaboration with Joint Territorial Bodies.

The entire prevention procedure is based on a system of ongoing relations between the following elements.

22

Gli Organismi Paritetici

costituiscono la prima istanza di conciliazione in merito alle controversie sui diritti di rappresentanza, informazione e formazione, che sorgono sui luoghi di lavoro.

Hanno funzioni di orientamento e di promozione della formazione per i lavoratori e di assistenza alle imprese finalizzata all'attuazione degli adempimenti in materia.

Comunicano alle aziende private di RLS aziendale i nominativi dei lavoratori per la sicurezza territoriale.

Aiutano le piccole medie aziende a migliorare la prevenzione e assicurare agli RLS un riferimento certo territoriale di supporto per la loro attività.

sono costituiti a livello territoriale tra le organizzazioni sindacali e quelle dei Datori di lavoro.

Surveillance and control

▲ Local Health Unit (ASL, or 'Azienda Sanitaria Locale')

Responsible for occupational health and medicine and the prevention of occupational accidents and illnesses, to the extent that it is competent to carry out on-site inspections in the workplace, investigations into occupational accidents and illnesses, interventions on the request of the judicial authorities, and technical and periodic checks of installations and equipment.

▲ Fire Brigade

Responsible for making checks and on-site investigations in industrial settlements and at installations, to directly assess the risk factors, to assess compliance with fire prevention rules and criteria and to ensure compliance with the obligations of persons in charge of the activities under their control.

▲ Labour Inspectorate

The inspectors function as Judicial Police and can take measures in order to suspend an activity, for instance in case of reiterated violations of the Law dealing with the Discipline of Health and Safety on site.

▲ Italian National Institute for Health and Safety at Work (ISPESL):

Responsible for carrying out technical-scientific functions of research, experiment, control, consultancy, documentation, training and information on the prevention of occupational accidents and illnesses.

▲ National Institute for Insurance against Occupational Accidents (INAIL)

In addition to insuring workers engaged in hazardous activities, INAIL is responsible for carrying out health checks on workers who suffer occupational injury or illness, and it gathers and processes information relating to risks and injuries reported as resulting from accidents which occurred during working activity.

23

RO

HR

SHQ

FRA

ENG

ITA

GUIDE DE LA SÉCURITÉ AU TRAVAIL

Cette brochure se veut être un guide pratique pour les travailleurs, les travailleuses, les employeurs et les acteurs du monde du travail.

Les informations contenues tracent une ligne directrice synthétique et essentielle sur la base du contenu du Texte Unique sur la Sécurité au Travail (connu comme TULS).

Le Texte Unique sur la Sécurité au Travail est l'ensemble des normes contenues dans le décret législatif n°81 du 9 avril 2008 qui, en application de l'article 1 de la Loi n°123 du 3 août 2007, a réuni toutes les différentes dispositions et normes en matière de sécurité en milieu de travail, en essayant d'en tirer un texte unique et harmonisé.

Il s'agit du sujet titulaire du rapport de travail avec le travailleur Il est responsable de l'organisation de l'entreprise et il exerce les pouvoirs décisionnels et relatifs aux frais.

▲ Les Obligations

- Il doit garantir la santé et la sécurité des travailleurs;
- Il vérifie que les consignes générales de sauvegarde et les normes en matière d'hygiène et de sécurité en milieu de travail sont respectées;
- Il institue le Service de Prévention et de Protection en entreprise, il désigne son responsable et les préposés;
- Il désigne les travailleurs préposés aux premiers soins, au service anti-incendie et au secours d'urgence après avoir reçu une formation appropriée;
- Il nomme le médecin compétent;
- Il informe et forme les préposés, les travailleurs et le représentant des travailleurs pour la sécurité;
- Il consulte le représentant des travailleurs dans les cas prévus;
- Il effectue l'évaluation globale de tous les risques présents dans l'entreprise y compris l'analyse de la charge de travail;
- Il élabore le document d'évaluation des risques, les mesures de prévention et le programme pour leur mise en œuvre en tenant compte des risques concernant les mères qui travaillent, les différences de genre, d'âge et de nationalité;
- Il convoque des réunions périodiques.

▲ En outre l'employeur

met à jour les mesures de prévention; il adopte les mesures appropriées pour contrôler les situations de risque et protéger la santé de la population et de l'environnement extérieur; il adopte les mesures pour la prévention des incendies et la gestion des urgences; il fournit aux travailleurs les équipements de protection individuelle nécessaires et appropriés; il permet aux travailleurs, par l'entremise de leur Représentant, de vérifier l'application des consignes de sécurité et de protection de la santé; il tient un registre des accidents du travail.

Il s'agit de la personne choisie par l'employeur pour coordonner le service de prévention et de protection contre les risques professionnels en entreprise.

▲ Les Tâches

- Il identifie et évalue les facteurs de risque;
- Il identifie et élabore les mesures de prévention et de protection, les procédures de sécurité et les systèmes de contrôle correspondants;
- Il informe les travailleurs des risques généraux de l'entreprise, des risques spécifiques ayant trait à leur fonction, des mesures de prévention, des substances dangereuses utilisées, des procédures concernant l'anti-incendie, les secours d'urgence, les premiers soins et l'organisation de la sécurité en entreprise;
- Il propose des programmes d'information et de formation des travailleurs.

Dans les entreprises de petites dimensions et avec des risques réduits, la fonction de Responsable du service de Prévention et de Protection peut être exercée directement par l'Employeur après avoir reçu une formation spécifique.

Il collabore avec l'Employeur pour l'évaluation des risques et il effectue la surveillance sanitaire des travailleurs.

▲ Les Tâches

- Il informe les travailleurs de la signification et du résultat des visites médicales;
- Il institue les fiches sanitaires des travailleurs soumis à une surveillance sanitaire;
- Il informe l'employeur, le responsable du service de prévention et de protection et les représentants des travailleurs pour la sécurité des résultats des contrôles effectués, sous forme anonyme et collective;
- Il collabore avec l'employeur pour la définition et l'application des mesures de prévention et de protection;
- Il reçoit de l'employeur toutes les informations ayant trait aux processus de production et aux risques dérivant de l'activité productive;
- Il exprime des jugements d'aptitude des travailleurs soumis à une surveillance sanitaire.

Contre ce jugement, le travailleur peut faire recours, sous 30 jours, aux structures du service sanitaire national.

- Il effectue des visites sur les lieux de travail.

La présence du médecin compétent est obligatoire, uniquement en présence de risques requérant la surveillance sanitaire.

Il s'agit de personnes qui, indépendamment du type de contrat, exercent un emploi avec ou sans rémunération. Ils doivent prendre soin de leur santé et de leur sécurité et de celle des autres personnes présentes sur les lieux de travail sur lesquelles leurs actions ou omissions peuvent avoir des conséquences.

▲ Les Obligations

- Ils respectent les dispositions et les instructions reçues;
- Ils utilisent de façon correcte, les machines, les installations, les équipements, les dispositifs de sécurité et les équipements de protection;
- Ils signalent immédiatement à l'Employeur ou au dirigeant, les lacunes des équipements de protection et les situations de danger éventuelles;
- Ils participent aux programmes de formation et d'apprentissage organisés par l'employeur;
- Ils n'enlèvent ni ne modifient les dispositifs de sécurité;
- Ils n'accomplissent aucune opération ni manœuvre n'étant pas de leur ressort;
- Ils se soumettent aux contrôles sanitaires;
- Ils contribuent, avec l'employeur, les dirigeants et les préposés, à l'accomplissement des obligations visant la protection de la santé et la sécurité en milieu de travail.

▲ Les Droits

- Ils sont formés et bien informés en ce qui concerne les risques généraux et spécifiques, les normes de protection, les mesures de prévention et de protection;
- Ils élisent le représentant des travailleurs pour la sécurité;
- Ils ont le droit de quitter leur poste de travail en cas de danger grave et immédiat ou d'adopter les mesures les plus appropriées pour en éviter les conséquences.

Il est élu ou désigné dans toutes les entreprises ou usines pour représenter les travailleurs en ce qui concerne la santé et la sécurité en milieu de travail.

▲ Les Droits

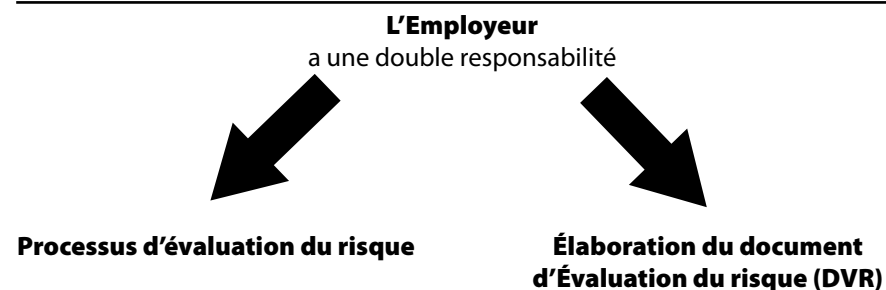
- Il a libre accès aux lieux de travail et à la documentation de l'entreprise ayant trait à l'hygiène et à la sécurité, à la demande de l'employeur;
- Il promeut des initiatives et fait des propositions en matière de prévention et de protection;
- Il informe le responsable de l'entreprise des risques qu'il a identifiés;
- Il est au préalable consulté au regard:
  - du programme de prévention et de protection;
  - de la désignation du responsable et des préposés au service de prévention et de protection;
  - de la désignation du médecin compétent;
- Il reçoit des informations provenant des organes de surveillance;
- Il formule les remarques lors des visites d'inspection;
- Il reçoit une formation appropriée;
- Il dispose des autorisations pour les outils nécessaires à l'exercice de ses activités;
- Il reçoit la copie du document d'évaluation du risque sur demande.

Le nombre des délégués, les autorisations, les outils, les modalités et les temps de sa formation sont établis lors de la signature de la convention collective.

Certaines conventions collectives prévoient la figure du RLSSA (Représentant des Travailleurs pour la Sécurité, la Santé et l'Environnement) qui remplace le RLS (Représentant des Travailleurs pour la Sécurité) dans les fonctions susmentionnées. Outre les fonctions du RLS, le RLSSA intervient sur les sujets suivants, par rapport auxquels l'entreprise est tenue de lui fournir une formation/information expressément prévue à cet effet:

- Sauvegarde de l'environnement;
- Programmes d'amélioration des prestations environnementales;
- Développement des systèmes de gestion.

L'élément fondamental du système de prévention et de protection en entreprise du Décret législatif 81/08 est l'obligation d'évaluer le risque à la charge de l'employeur.

NOUVEAUTÉ

Analyse de la matrice des risques (les risques traditionnels, ex. chimique, physique etc. s'entrecroisent avec l'âge, le genre, le stress dérivant du travail, la provenance de pays étrangers)

Le Représentant des Travailleurs pour la Sécurité, les travailleurs préposés au service de premiers soins, anti-incendie et évacuation, ont droit à une formation spécifique.

▲ Chaque travailleur doit avoir reçu les informations appropriées concernant:

- Les risques présents sur les lieux de travail et ceux spécifiques auxquels il est exposé;
- Les mesures de prévention;
- La norme de sécurité et les dispositions de l'entreprise;
- Les dangers dérivant de l'usage de substances et de préparations dangereuses;
- Le nom du responsable du service de prévention et de protection en entreprise, du médecin compétent et des préposés au secours d'urgence, premiers soins et anti-incendie.

▲ Chaque travailleur doit avoir reçu une formation appropriée et suffisante concernant:

- Le système de prévention et de protection en entreprise, les procédures utiles à l'acquisition de compétences pour l'exercice en toute sécurité des tâches respectives (les procédures de premiers soins, anti-incendie et évacuation des travailleurs) en entreprise et pour l'identification, la réduction et la gestion des risques

▲ Chaque travailleur doit avoir reçu une formation appropriée concernant:

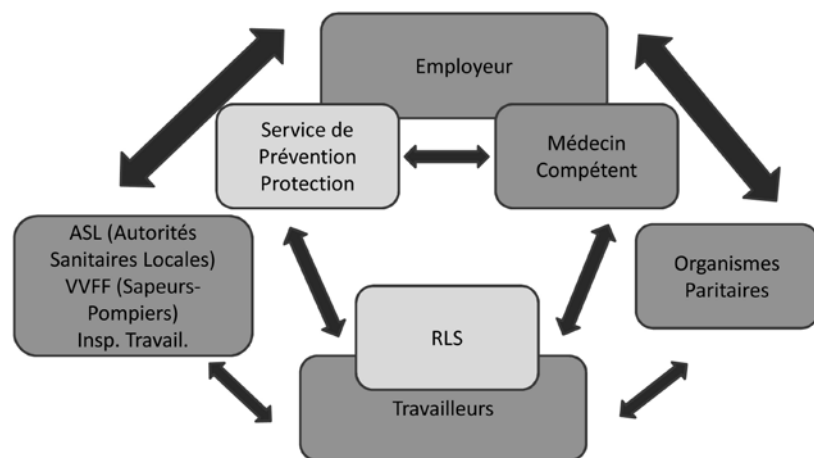
- L'usage correct des équipements, machines, installations, équipements de protection individuelle et procédures de travail.

La formation doit être refaite périodiquement, elle doit être faite lors de l'embauche, en cas de déplacement ou changement de fonctions ou d'introduction de nouvelles technologies ou cycles de travail.

La formation des travailleurs, des préposés et du Représentant des Travailleurs pour la Sécurité est une obligation dont est responsable l'Employeur et elle doit être effectuée pendant les heures de travail sans aucune charge pour les travailleurs.

La formation des travailleurs et celle du Représentant des Travailleurs pour la Sécurité doit se faire en collaboration avec les Organismes Paritaires Territoriaux.

Toute la procédure de prévention se base sur des relations constantes entre les différents sujets.

Les Organismes Paritaires

Ils constituent la première instance de conciliation en ce qui concerne les controverses sur les droits de représentation, information et formation qui se vérifient sur les lieux de travail.

Leur fonction est d'orienter et de promouvoir la formation pour les travailleurs et l'assistance aux entreprises dont le but est la mise en œuvre des mesures en la matière.

Ils aident les petites et moyennes entreprises à améliorer la prévention et à assurer aux RLS une référence sûre sur le territoire de support pour leur activité.

Ils sont constitués au niveau territorial entre les organisations syndicales et celles de l'Employeur.

Surveillance et contrôle

▲ **L'ASL**

se charge de l'hygiène et de la médecine du travail, de la prévention des accidents du travail et des maladies professionnelles, car il appartient à cet organisme d'effectuer les visites d'inspection sur les lieux de travail, d'enquêter sur les accidents et les maladies professionnelles, les interventions sur demande des autorités judiciaires, les vérifications techniques et périodique des installations et des appareils.

▲ **Les Sapeurs-Pompiers**

se chargent des vérifications et des visites des lieux dans les sites industriels et les usines pour évaluer directement les facteurs de risque, vérifier la conformité aux normes et aux critères de prévention contre les incendies et la mise en œuvre des obligations à la charge des responsables des activités sujettes au contrôle.

▲ **L'Inspection du Travail-**

Les inspecteurs du travail exercent les fonctions de police judiciaire, ils peuvent adopter des mesures de suspension d'une activité, par ex. en cas de violations répétées des règlements en matière de santé et de sécurité sur le lieu de travail.

▲ **ISPESL – Institut Supérieur de Prévention et de Sécurité au Travail**

Ses fonctions sont technico-scientifiques de recherche, expérimentation, contrôle, conseil, documentation, formation et information en matière de prévention des accidents du travail et de maladies professionnelles.

▲ **INAIL – Institut National d'Assurance pour les Accidents du Travail)**

Outre assurer les travailleurs exerçant une activité présentant des risques, il effectue des contrôles sanitaires sur le personnel blessé ou touché par une maladie professionnelle et il recueille et élabore les informations relatives aux risques et aux dommages dénoncés par des accidents du travail pendant les heures de travail.

UDHËZUHES MBI SIGURIMIN NË VENDIN E PUNËS

Kjo broshurë është një udhëzues i vlefshëm për punonjësit, punonjëset, punëdhënësit dhe për personat e lidhur me botën e punës.

Informacionet e përmbajtura shënojnë një vijë udhëzimi të përmbledhur dhe esencial mbi bazën e përmbajtjes së Tekstit të vetëm mbi Sigurimin në Punë (i njohur edhe si TUSL).

Teksti i Vetëm mbi Sigurinë në Punë është bashkësia e normave të përmbajtura në Dekretin legjislativ n.81 të 9 prillit 2008 që , me zbatimin e artikullit 1 të Ligjit n.123 të 3 gushtit 2007, ka bashkuar të gjitha dispozicionet e ndryshme dhe normativat mbi materialin e sigurimit dhe të shëndetit në vendet e punës, duke kërkuar të nxjerrë një tekst të vetëm dhe të armonizuar.

Është subjekti titolar i mardhënies së punës me punonjësin. Ka ngarkimin e organizimit të ndërmarjes dhe ushtron pushtetin e vendimeve dhe të shpenzimeve.

▲ **Detyrimet**

- Duhet të siguroj shëndetin dhe sigurimin e punonjësve;
- Verifikon që të vëzhgohen masat e përgjithshme të mbrojtjes dhe që të respektohen normat mbi higjenën dhe sigurimin e ambientit;
- Themelon Shërbimin e Parandalimit dhe Mbrojtjes së ndërmarjes, vendos përgjegjësin e tij dhe nënpunësit;
- Vendos punonjësit e ngarkuar të urgjenzës, të shuarjes së zjarrit, dhe administrimin e urgjenzave, të pajisur me përgatitjen e duhur;
- Emëron doktorin kopetent;
- Informon dhe formon të ngarkuarit, punonjësit dhe përfaqësuesit e punonjësve për sigurimin;
- Konsulton përfaqësuesin e punonjësve në rastet e parashikuara;
- Kryhen vlerësimi global të të gjitha rreziqeve të pranishme në ndërmarje të përfshirë analizën e ngarkimit të punës;
- Përpunon dokumentin e vlerësimit të rreziqeve, masat e parandalimit dhe programin për zbatimin e tyre duke konsideruar dhe rreziqet që kanë të bëjnë me punonjëset nëna, diferencat e gjinisë, të moshës, të nazionit ;
- Thërret mbledhjen periodike.

▲ **Gjithashtu punëdhënësi**

ripërtërit masat e parandalimit; adopton masat e përshtatshme për të kontrolluar situatat e rrezikut dhe të mbroj gjithashtu shëndetin e popullit dhe të ambientit të jashtëm; adopton masat për parandalimin e zjarreve dhe regullimin e rasteve të rrezikut; pajëson punëtorët me mjetet e përshtatshme dhe të nevojshme të mbrojtjes; ju lejon punëtorëve nëpërmjet Përfaqësuesit të tyre, të verifikojnë zbatimin e masave të sigurimit dhe mbrojtjen e shëndetit; mban një regjistër të aksidenteve.

Është personi i zgjedhur nga Punëdhënësi për të koordinuar shërbimin e Parandalimit dhe të Mbrojtjes nga rreziqet profesionale në ndërmarje.

▲ Detyrat

- Individuon dhe vlerëson faktorët që janë në rrezik;
- Individuon dhe përpunon masat e parandalimit dhe të mbrojtjes, procedurat e sigurimit dhe sistemat e kontrollit që kanë të bëjnë me ato;
- Informon punonjësit mbi rreziqet e përgjithshme të ndërmarjes, mbi rreziqet e specifikuar që kanë të bëjnë me detyrën e tyre, mbi masat e parashikimit, mbi substancat e rrezikshme që përdoren, mbi procedurat që kanë të bëjnë me shuarjen e zjarrit, rastet e rrezikut , urgjenzën dhe mbi organizimin e sigurisë në ndërmarje ;
- Propozon programet e informacionit dhe të formacionit të punonjësve.

Në ndërmarjet me dimensione të vogla dhe me rreziqe të përkufizuara detyra e Përgjegjësit të Sigurimit për Parandalimin dhe Mbrojtjen mund të merret në punë direkt nga punëdhënësi pasi ka kryer një kurs të specifikuar për formimin e tij.

Bashkëpunon me Punëdhënësin për vlerësimin e rreziqeve dhe kryhen mbikëqyrjen sanitare të punonjësve.

▲ Detyrat

- Informon punonjësit mbi kuptimin dhe rezultatin e vizitave mjekësore;
- Përpilon kartelat sanitare të punonjësve që janë vendosur nën mbikëqyrjen sanitare;
- Informon punëdhënësin, përgjegjësin e shërbimit për parandalimin dhe mbrojtjen dhe përfaqësuesit e punonjësve për sigurimin e rezultateve të verifikimeve të kryera, në mënyrë anonime dhe kolektive;
- Bashkëpunon me punëdhënësin për përkufizimin dhe për zbatimin e masave të parandalimit dhe mbrojtjes;
- Mer nga punëdhënësi të gjitha informacionet që kanë të bëjnë me proceset produktive dhe me rreziqet e lidhura me aktivitetin produktiv të punës;
- Shpreh gjykimin mbi aftësinë e punonjësve të vënë nën mbikëqyrjen shëndetësore.

Kundër një gjykimi të tillë punonjësi mund të kundërshtoj, brenda 30 ditëve, tek sktrukturat e shërbimit shëndetësor nacional.

- Kryhen kontrole në vendet e punës.

Prania e mjekut kopetent është e detyruar vetëm në prani të rreziqeve që kërkojnë mbikëqyrje sanitare.

Personat që, panvarësisht nga tipi i kontratit, kryejnë aktivitet pune me o pa pagim.

Duhet të meren me shëndetin dhe sigurimin e tyre dhe atë të personave të pranishëm në vendin e punës mbi të cilët mund të bihen pasojat e aksioneve të tyre o të mungesave të tyre.

▲ Detyrimet

- Vëzhgojnë dispozicionet dhe instruksionet e mara;
- Përdorin korektësisht, makina, impiante, mjete,dispositive të sigurisë dhe mjete për mbrojtjen;
- Shënojnë menjëherë tek punëdhënësi ose tek drejtori mangësitë e mjeteve të mbrojtjes dhe situacionet e rreziqeve të gjendura;
- Marin pjesë në programet e formacionit dhe të ushtrimit të organizuara nga punëdhënësi;
- Nuk heqin ose modifikojnë dispozitivat e sigurimit;
- Nuk kruhejn operacione ose manovra që nuk janë në kopetencën e tyre;
- Nënshetrohen në kontrollet sanitare;
- Kontributojnë, bashkë me punëdhënësin, dhe me drejtorët dhe me ekspertët, për kryerjen e detyrimeve të vëna për mbrojtjen e shëndetit dhe sigurimin në vendin e punës.

▲ Të Drejtat

- Janë të formuar dhe të informuar në merit me rreziqet e përgjithshme dhe specifike, me normat e mbrojtjes, me masat e parasndalimit dhe të mbrojtjes;
- Zgjedhin përfaqësuesin e punonjësve për sigurimin;
- Kanë të drejt të lënë vendin e punës në rastin e rrezikut të rënd dhe të menjëhershëm ose të marin masat më të pështatshme për t'ju shmangur pasojave.

Zgjidhet ose ngarkohet në të gjitha ndërmarjet ose unitetet produktive për të përfaqësuar punonjësit në merit të aspekteve të shëndetit dhe sigurimit në punë.

▲ Të Drejtat

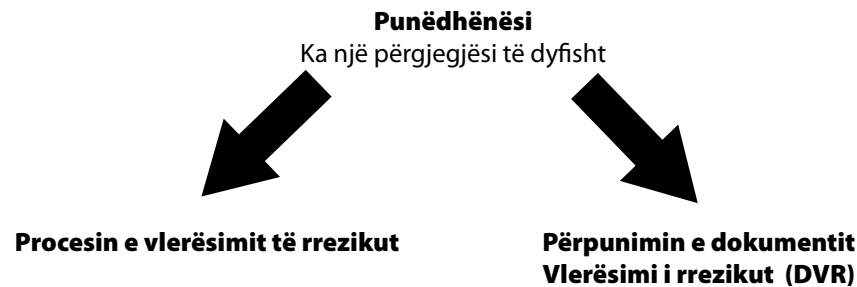
- Ka hyrje të lirë në vendet e punës dhe tek dokumentacionet e ndërmarjes që kanë të bëjnë me higjenën dhe me sigurimin, me kërkesë të preçizuar nga punëdhënësi;
- Ngri iniciativa dhe bën propozime mbi temën e parasndalimit dhe të mbrojtjes;
- Lajmëron përgjegjësin e ndërmarjes për rreziqet e individuar nga i njëjti;
- Këshillohet fillimisht mbi:
- Programin e parandalimit dhe mbrojtjes;
- Ngarkimin e përgjegjësit dhe të ngarkuarve për shërbimin e parandalimit dhe mbrojtjes;
- Ngarkimin e mjekut kopetent;
- Mer informacione që vijnë nga organet e vigjëlimit;
- Formulon mendimet në rastin e vizitave inspektive;
- Mer një formim të përshtatshëm;
- Është i pajisur me leje dhe mjete të nevojshme për të zhvilluar aktivitetin e tij;
- Mer një kopje të dokumentit mbi vlerësimin e rrezikut sipas kërkesës së ti.

Numri i delegatve, lejet, mjetet, mënyrat dhe kohët e formimit të tij janë vendosur me marëveshje kolektive.

Në disa kontrate nacionale parashikohet figura e RLSSA (Përfaqësuesi i punonjësve për Sigurimin, Shëndetin dhe Ambientin) që zëvendëson RLS në funksionet e përmendura më lart. Tej funksioneve të RLS, RLSSA ndërton mbi temat që vazhdojnë, sipas të cilave ndërmarja duhet ti pajisi me formim/informim të përshtatshëm:

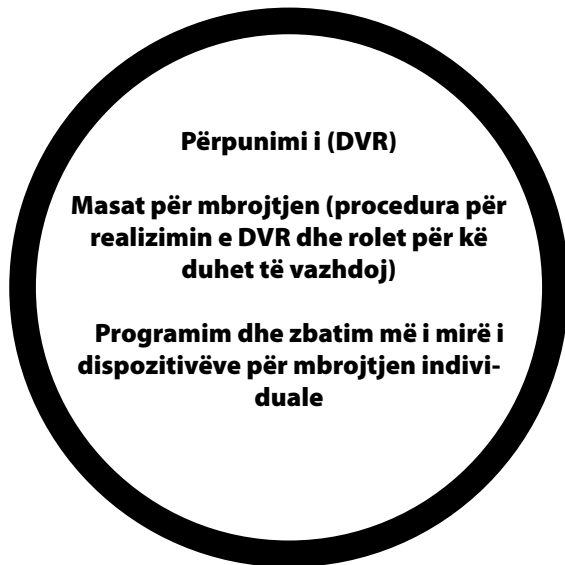
- Mbrojtjen e ambientit;
- Programet për zhvillimin e aftësive ambientale;
- Zhvillimin e sistemave të administrimit.

Elementi kardinal i sistemit të parashikimit dhe të mbrojtjes së ndërmarjes i D.Igjs 81/08 është detyrimi i verësimit të rrezikut nga ana e punëdhënësi.

TË REJA

Analiza e rreziqeve (rreziqet tradicionale, p.sh. kimike, fizike, etj, ndërlidhen me moshën, gjininë, stresin e lidhur me punën, përkatësija shtetet e tjera)

Përfaqësuesi i Punonjësve për Sigurimin, punonjësit e ngarkuar për urgjenzën, shuarjen e zjarreve dhe evakuimin dhe të zgjedhurit kanë të drejtën e një formimi të përshtatshëm.

▲ **Çdo punonjës duhet të informohet mbi:**

- Rreziqet e pranishme në vendin e punës dhe ato specifike në të cilat gjendet;
- Masat e parandalimit;
- Normativa e sigurimit dhe dispozicionet e ndërmarjes;
- Rreziqet e lidhura me përdorimin e substancave dhe përgatitjet e rrezikshme;
- Emrat e përgjegjës të shërbimit për parandalimin dhe mbrojtjes së ndërmarjes, të mjekut kopetent, dhe të ngarkuarve për shërbimin e urgjenzës, ndihmës së parë, dhe shuarjes së zjarrit.

▲ **Çdo punonjës duhet të jetë i formuar në mënyrë të përshtatshme dhe të mjaftushme mbi:**

- Sistemin e parandalimit dhe të mbrojtjes së ndërmarjes, procedurat e nevojshme për të kuptuar kompetenzat për zbatimin me siguri të detyrave për të cilat është ngarkuar (procedurat e urgjenzës, shuarjes së zjarrit dhe zbrazjen e punonjësve) në ndërmarje dhe për identifikimin, uljen dhe administrimin e rreziqeve.

▲ **Çdo punonjës duhet të ushtrohet në mënyrë të përshtatshme mbi:**

- Përdorimin e duhur të mjeteve, makinave, impianteve, substancave, dispozitivëve të mbrojtjes individuale, procedurave të punës.

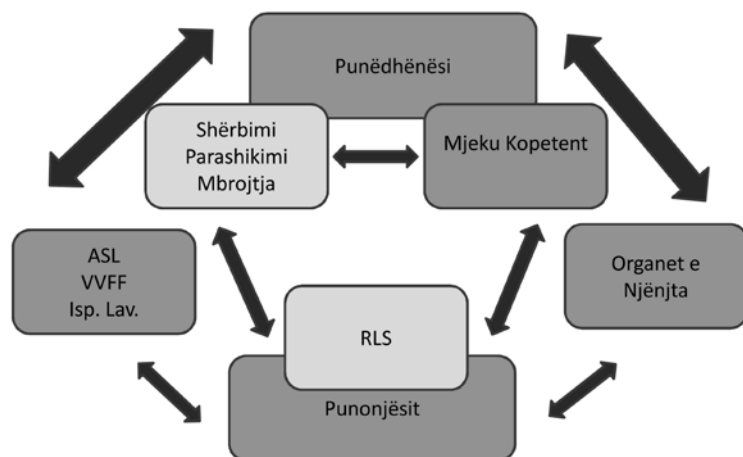
Formimi që, përsëritet në mënyrë periodike, duhet të kryhet me aktin e marjes në punë, në rastin e transferimit ose të ndrimit të detyrës ose me hyrjen e teknologjive të reja ose cikleve të punës.

Formimi i punonjësve, i të ngarkuarve dhe e Përfaqësuesit të punëtorëve për Sigurimin është detyrë e Punëdhënësit dhe duhet të kryhet në orë pune pa pagesë për punonjësin.

Formimi i punonjësve dhe ajo e Përfaqësuesve të punonjësve për Sigurimin duhet të kryhet në bashkpunim me organet e Njënjtshme Territoriale.

Gjithë procedura për parandalimin Bazohet mbi marrdhënit e vazhdueshme ndërmjet bujqeve të ndryshme

46

Organet e Njënjta

themelojnë instanzën e parë të takimit në rastin e kundërshtimeve mbi të drejtat e përfaqësimit, informimit dhe formimit, që mund të paraqiten në vendin e punës.

Kanë funksionin e orientimit dhe të shfaqjes së formimit për punëtorët dhe të asistencës tek ndërmarjet e finalizuar nga zbatimi i detyrave mbi temën.

Ndihmojnë ndërmarjet e vogla dhe të mesme për të përmirësuar papandalimin dhe të siguroj tek RLS një referimient të sigurt territorial.

janë themeluar në nivel territorial ndërmjet organizatave sindakale dhe ato të Punëdhënësit.

Vigjëlimi dhe kontrolli

▲ ASL

parashikon për higjenën dhe mjekësinë në punë, parandalimin e aksidenteve dhe sëmundjeve profesionale, sepse ka kompetenzën të kryejë visitat inspektive në localet e punës, të indagoj mbi aksidentet dhe sëmundjet profesionale, ndërhyrjet mbi kërkesë të autoriteteve Juridike, verifikimet teknike dhe periodike të impianteve dhe mjeteve.

▲ Zjarrëshuhesi

Parashikojnë për verifikimet dhe kontrollimet në vendosjet industriale dhe pranë impianteve për të vlerësuar direkt faktorët e rrezikut, të verifikojnë përputhje me normat dhe kriteret e parandalimit të zjarreve dhe kryerjen e detyrimeve në ngarkim të përgjegjësve të akitviteteve që kanë të bëjnë me kontrollin.

▲ Inspektorati i Punës

Inspektorët kanë funksionin e policisë juridike, mund të adoptojnë parashikime për pushimin e një aktiviteti, p.sh. në rastin e shikimit të dhunës së disiplinës në temën e shëndetit dhe të sigurimit në punë.

▲ ISPESL

Ka funksione tekniko-shkencore për kërkimin, eksperimentimin, kontrollin, këshillimin, dokumentimin, formimin dhe informimin për sa i përket parandalimit të aksidenteve dhe të sëmundjeve profesionale.

▲ INAIL

Tej sigurimit të punonjësve që zhvillojnë një aktivitet me rrezik, kryhen kontrole shëndetësore mbi personelin e aksidentuar ose të prekur nga sëmundje profesionale dhe mledh dhe përpunon informacionet që kanë të bëjnë me rreziqet e denoncuar nga aksidentet gjatë aktivitetit të punës.

47

RO

HR

SHQ

FRA

ENG

ITA

UPUTE ZA SIGURNOST NA RADNOM MJESTU

Ova brošura predstavlja koristan vodič za djelatnike, djelatnice, poslodavce i osobe povezane sa svijetom rada.

Informacije daju sažet i esencijalan vodič na osnovi sadržaja Jedinstvenog teksta o sigurnosti na radu (poznat i kao TUSL).

Jedinstveni tekst o sigurnosti na radu predstavlja skup propisa sadržanih u odluci br. 81 od 9. travnja 2008. koji je, primjenom čl. 1. Zakona br. 123. od 3. kolovoza 2007., sakupio sve odredbe i propise na području sigurnosti i zdravlja na radnom mjestu, nastojeći dobiti jedinstveni i usklađeni tekst.

To je subjekt vlasnik radnog odnosa sa djelatnikom. Ima obavezu organiziranja tvrtke i ima ovlasti kod odlučivanja i upravljanja novcem.

▲ **Obaveze**

- Mora jamčiti zdravlje i sigurnost djelatnika;
- Provjerava da se poštuju opće zaštitne mjere i pravila za higijenu i sigurnost okoline;
- Osnuje Službu za prevenciju i zaštitu unutar tvrtke, imenuje rukovoditelja iste i njene članove;
- Imenuje djelatnike zadužene za prvu pomoć, protupožarnu zaštitu i rješavanje hitnih slučajeva, uz prethodnu prikladnu obuku;
- Imenuje nadležnog liječnika;
- Pruža informacije i obuku nadređenima, djelatnicima i predstavniku djelatnika zaduženog za sigurnost;
- Konzultira se sa predstavnikom djelatnika u predviđenim slučajima;
- Obavlja opću procjenu svih opasnosti unutar tvrtke, uključujući i analizu obima posla;
- Sastavlja dokument o procjeni rizika, o mjerama za prevenciju i program primjenjivanja istih, uzimajući u obzir i opasnosti koje se odnose na djelatnice-majke, razliku u spolu, godine, nacionalnost;
- Povremeno saziva sastanak;

▲ **Ujedno, poslodavac vrši sljedeće**

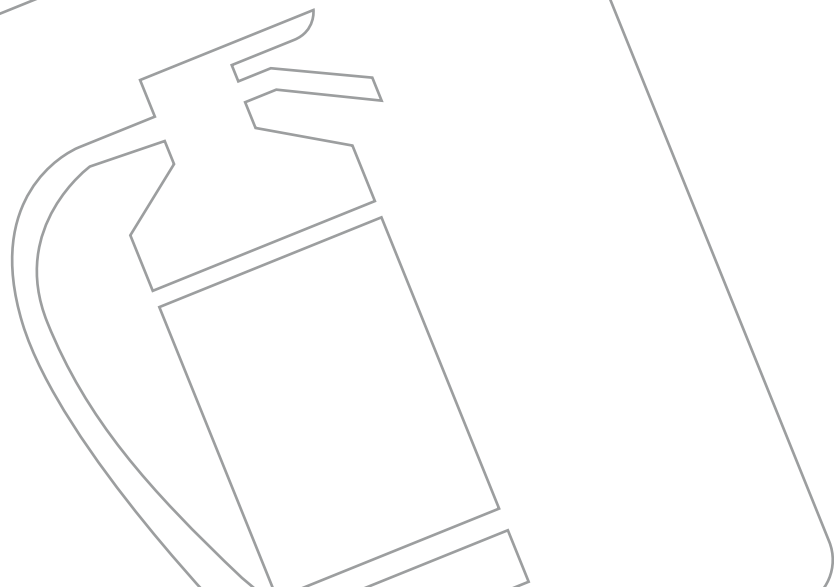
ažurira mjere za prevenciju; primjenjuje prikladne mjere za kontrolu opasnih situacija i za zaštitu zdravlja populacije i vanjske okoline; primjenjuje mjere za prevenciju požara i rješavanje hitnoća; djelatnicima pruža potrebna i prikladna zaštitna sredstva; omogućava djelatnicima, putem njihovog predstavnika, da provjere primjenu mjera za sigurnost i zaštitu zdravlja; drži registar ozljeda na radu.

To je osoba koju odabire poslodavac za koordinaciju službe za prevenciju i zaštitu od profesionalnih opasnosti unutar tvrtke.

Zadaci

- Pronalazi i procjenjuje rizične faktore;
- Pronalazi i obrađuje mjere za prevenciju i zaštitu, sigurnosne procedure i odgovarajuće kontrolne sustave;
- Informira djelatnike o općim opasnostima tvrtke, o specifičnim opasnostima njihovog radnog mjesta, o mjerama prevencije, o opasnim tvarima koje se upotrebljavaju, o protupožarnim procedurama, o procedurama u slučaju hitnoće, prve pomoći i organizaciji sigurnosti unutar tvrtke;
- Predlaže programe za informiranje i obuku djelatnika.

Unutar manjih tvrtki sa manjim opasnostima, zadatke rukovoditelja službe za prevenciju i zaštitu može vršiti i poslodavac, uz prethodnu i specifičnu obuku.

Surađuje sa poslodavcem u procjeni opasnosti i vrši zdravstveni nadzor djelatnika.

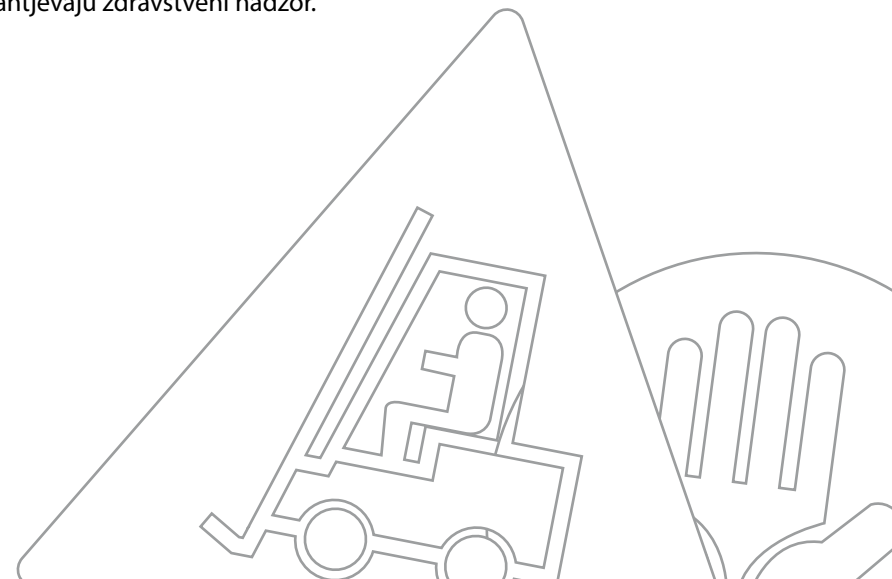
Zadaci

- Informira djelatnike o značenju i rezultatima liječničkih pregleda;
- Sastavlja zdravstvene kartone djelatnika pod zdravstvenim nadzorom;
- Obavještava poslodavca, rukovoditelja službe za prevenciju i zaštitu i predstavnika djelatnika zaduženog za sigurnost o izvršenim pregledima, u anonimnom i kolektivnom obliku;
- Surađuje sa poslodavcem u definiranju i primjeni mjera za prevenciju i zaštitu;
- Dobiva od poslodavca sve informacije vezane za procese proizvodnje i opasnosti vezane za djelatnost proizvodnje;
- Izražava mišljenja o sposobnosti djelatnika koji su podvrgnuti zdravstvenom nadzoru;

Protiv njegovog mišljenja djelatnik može uložiti žalbu u roku od 30 dana, državnim zdravstvenim ustanovama.

- Vršiti uviđaj na radnim mjestima.

Prisutnost nadležnog liječnika je obavezna samo ako postoje opasnosti koje zahtjevaju zdravstveni nadzor.

Osobe koje, neovisno o vrsti ugovora, vrše djelatnost, sa ili bez naknade.

Moraju se pobrinuti za vlastito zdravlje i sigurnost, kao i za zdravlje i sigurnost drugih osoba prisutnih na radnom mjestu koje mogu snositi posljedice njihovih radnji ili neizvršenja radnji.

▲ Obaveze

- Poštuju dobivene odredbe i upute;
- Upotrebljavaju na ispravan način strojeve, pogone, opremu, sigurnosne uređaje i zaštitna sredstva;
- Odmah obavještavaju poslodavca ili rukovoditelja o nedostatku zaštitnih sredstava i o eventualnim opasnim situacijama;
- Sudjeluju u programima obuke i uvježbavanja koje organizira poslodavac;
- Ne uklanjaju ili izmjenjuju sigurnosne uređaje;
- Ne vrše radnje ili pokrete za koje nisu nadležni;
- Podliježu se zdravstvenim pregledima;
- Sudjeluju zajedno sa poslodavcem, rukovoditeljima i nadređenima, u poštivanju obaveza za očuvanje zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu.

▲ Prava

- Dobivaju obuku i informacije o općim i specifičnim opasnostima, o propisima o sigurnosti, o mjerama prevencije i zaštite;
- Imenuju predstavnika djelatnika zaduženog za sigurnost;
- Imaju pravo napustiti radno mjesto u slučaju teške i neminovne opasnosti ili primijeniti najprikladnije mjere za izbjegavanje posljedica iste.

Imenuje se ili odabire u svim tvrtkama ili jedinicama proizvodnje za predstavljanje djelatnika na području zdravlja i sigurnosti na radu.

▲ Prava

- Ima slobodan pristup radnim mjestima i dokumentaciji tvrtke koja se odnosi na higijenu i sigurnost, uz prethodni zahtjev upućen poslodavcu;
- Promovirati inicijative i davati prijedloge na području prevencije i zaštite;
- Obavještava rukovoditelja tvrtke o opasnostima koje je zatekao;
- Preventivno biva konzultiran o:
- Programu prevencije i zaštite;
- Imenovanju rukovoditelja i članova službe za prevenciju i zaštitu;
- Imenovanju nadležnog liječnika;
- Dobiva informacije od zaštitarskih službi;
- Vršiti primjedbe prilikom inspekcija;
- Dobiva prikladnu obuku;
- Ima potrebne dozvole i sredstva za vršenje svoje djelatnosti;
- Na zahtjev dobiva kopiju dokumenta o procjeni opasnosti.
- Broj opunomoćenika, dozvole, sredstva, načini i rokovi njegove obuke određuju se priklikom kolektivnog ugovaranja.

Kod nekih nacionalnih ugovora predviđena je prisutnost RLSSA-a (Predstavnik djelatnika zaduženog za sigurnost, zdravlje i okolinu) koji zamjenjuje RLS u navedenim funkcijama. Osim funkcija RLS-a, RLSSA intervenira na slijedećim područjima, o kojima mu tvrtka mora pružiti prikladnu obuku/informacije:

- Zaštita okoliša;
- Program poboljšavanja rezultata koji utječu na okolinu;
- Razvoj sustava upravljanja.

Osnovni element sustava prevencije i zaštite unutar tvrtke od odl. 81/08 je obavezna procjena opasnosti koju treba obaviti poslodavac.

NOVOST

Analiza opasnosti osnovana na matricu (tradicionalne opasnosti, npr. kemijska, fizička, itd., povezuju se sa godinama, spolom, stresom uslijed rada, pripadnosti drugim nacijama)

Predstavnik djelatnika zadužen za sigurnost, djelatnici zaduženi za prvu pomoć, protupožarne mjere i evakuaciju, kao i nadređeni imaju pravo na specifičnu obuku.

▲ **Svaki djelatnik mora biti informiran o:**

- Opasnostima prisutnima na radnom mjestu i specifičnim opasnostima kojima je izložen;
- Mjerama prevencije;
- Propisima o sigurnosti i odredbama tvrtke;
- Opasnostima povezanim sa upotrebom opasnih tvari i preparata;
- Imenima rukovoditelja službe za prevenciju i zaštitu, nadležnog liječnika i članova službi za hitne slučajeve, prvu pomoć i protupožarne mjere.

▲ **Svaki djelatnik mora imati prikladnu i dovoljnu obuku o:**

- ustavu prevencije i zaštite unutar tvrtke, procedurama koje služe za postizanje sposobnosti za vršenje vlastitih dužnosti u sigurnosnim uvjetima (procedure prve pomoći, protupožarnih mjera i evakuacije djelatnika) unutar tvrtke i za identifikaciju, smanjenje i rješavanje opasnosti.

▲ **Svaki djelatnik mora imati prikladnu obuku o:**

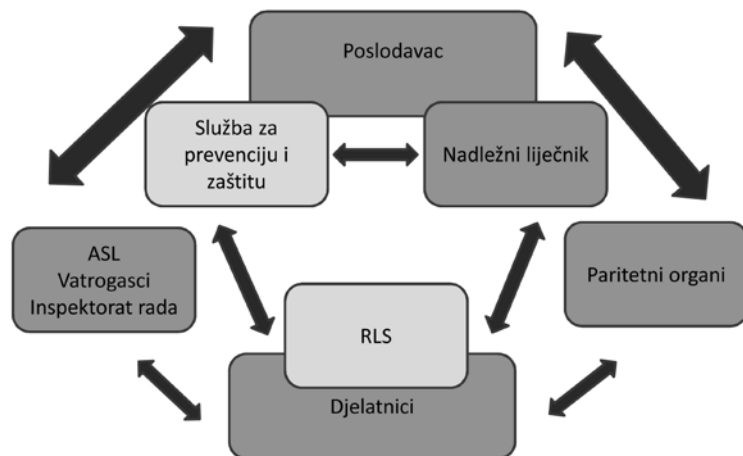
- Ispravna upotreba opreme, strojeva, tvari, individualne zaštitne opreme, radnih procedura.

Obuka koja se mora povremeno ponoviti, mora se izvršiti prilikom zapošljavanja, u slučaju prebacivanja na drugo radno mjesto ili promjene zadataka ili prilikom uvođenja nove tehnologije ili radnih ciklusa.

Obuka djelatnika, članova službi i predstavnika djelatnika zaduženog za sigurnost, obaveza su poslodavca i mora biti izvršena tijekom radnog vremena i bez troškova na teret djelatnika.

Obuka djelatnika i predstavnika djelatnika zaduženog za sigurnost mora biti izvršena u suradnji sa teritorijalnim paritetnim organima.

Čitava procedura za prevenciju zasniva se na konstantnim odnosima među različitim subjektima

58

Paritetni organi

Predstavljaju prvi zahtjev za nagodbu u vezi sporova o pravima predstavnštva, informacije i obuke na radnom mjestu.

Imaju zadatke na području orijentacije i promocije obuke za djelatnike i pomažnja tvrkama sa ciljem primjenjivanja obaveza na tom području.

Pomažu manjim i srednjim tvrkama da poboljšaju prevenciju i da zajamče RLS-u teritorijalnog referenta za održavanje njihove djelatnosti.

Na teritorijalnoj razini, osnovani su među sindikalnim organizacijama i organizacijama poslodavaca.

Nadzor i kontrola

▲ ASL

brine se za higijenu i medicinu na radnom mjestu, o prevenciji nezgoda i profesionalnih oboljenja, pošto ima nadležnost da vrši inspekcije na radnom mjestu, ispitivanja o nezgodama i profesionalnim oboljenjima, intervencije na zahtjev sudskih vlasti, tehničke i povremene provjere sustava i aparata.

▲ Vatrogasci

Vrše provjere i uviđaje u industrijskim strukturama i u pogonima kako bi izravno procijenili opasnosti, za provjeru poštivanje propisa i kriterija za prevenciju požara i za primjenu obaveza rukovoditelja djelatnosti koje podliježu kontroli.

▲ Inspektorat rada

Inspektori imaju funkciju sudske policije, mogu primijeniti odredbe obustave djelatnosti, na primjer u slučaju ponovljenog kršenja discipline na području zdravlja i sigurnosti na radu.

▲ ISPEL

Ima tehničko-znanstvene funkcije istraživanja, eksperimentiranja, kontrole, savjetodavanja, dokumentacije, obuke i informacija u vezi prevencije nezgoda i profesionalnih oboljenja.

▲ INAIL

Osim što jamče djelatnicima koji vrše opasne djelatnosti, vrši zdravstvene kontrole ozlijeđenih djelatnika ili djelatnika koji boluju od profesionalnih oboljenja, i sakuplja i obrađuje informacije o opasnostima i štetama uslijed nezgoda tijekom rada.

59

RO

HR

SHQ

FRA

ENG

ITA

GHID PENTRU SIGURANȚA LA LOCUL DE MUNCĂ

Acest opuscul se dorește un ghid util pentru muncitori/ muncitoare, angajatori sau alți jucători de pe piața muncii.

Informațiile conținute formează un ghid sintetic și esențial având la bază conținutul din Testo unico sulla Sicurezza sul Lavoro – Textul unic pentru Siguranța în Muncă (cunoscut și ca TUSL).

Testo Unico sulla Sicurezza sul Lavoro- Textul Unic pentru Siguranța în Muncă este multimea de norme conținute în Decretul legislativ nr. 81 din 9 aprilie 2008 care, actualizând art. 1 a Legii nr. 123 din 3 august 2007, a reunit toate dispozițiile și normativele în materie de siguranță și sănătate la locurile de muncă, încercând să obțină un text unic și armonizat.

Este proprietarul care are un raport de muncă cu muncitorul.

Are responsabilitatea organizării firmei și exercită puterea decizională și de cheltuieli.

▲ **Obligațiile**

- Trebuie să garanteze sănătatea și siguranța muncitorilor;
- Verifică să fie luate în considerare măsurile generale de siguranță și să se respecte normele de igienă și siguranța mediului înconjurător;
- Crează Servizio di Prevenzione e Protezione - Serviciul de Prevenție și Protecție în firmă, numește responsabilul însărcinat și personalul din subordinea acestuia;
- Desemnează muncitorii însărcinați cu primul ajutor, cu antiincendiul, cu gestionarea stării de urgență printr-o formare adecvată;
- Numește medicul competent;
- Informează și formează responsabilii, muncitorii și reprezentanții ai muncitorilor pentru siguranță;
- Consultă reprezentantul lucrătorilor în cazurile prevăzute de lege;
- Efectuează evaluarea globală a tuturor riscurilor prezente în firmă incluzând analiza volumului de lucru;
- Elaborează documentul de evaluare a riscurilor, măsurile de prevenție și programul pentru actualizarea lor luând în considerare și riscurile care le privesc pe lucrătoarele mame, diferențele de sexe, de vârstă, de naționalitate;
- Convoacă reuniunea periodică;

▲ **De asemenea angajatorul**

Actualizează măsurile de prevenție; adoptă măsurile adecvate pentru controlul situațiilor de risc și tutează și sănătatea populației și mediului extern; adoptă măsurile pentru prevenția incendiului și gestionarea stării de urgență; furnizează lucrătorilor mijloacele necesare și potrivite de protecție; permite lucrătorilor prin intermediul reprezentantului lor, să verifice aplicarea măsurilor de siguranță și protecție a sănătății; ține un registru al accidentelor.

Este persoana desemnată de angajator pentru coordonarea Serviciului de Prevenție și Protecție împotriva riscurilor profesionale în firmă.

▲ **Sarcini**

- Individuează și evaluează factorii de risc;
- Individuează și elaborează măsurile de prevenție și protecție, procedurile de siguranță și sistemele de control necesare;
- Informează muncitorii asupra riscurilor generale din firmă, asupra riscurilor specifice relative sarcinilor lor, asupra măsurilor de prevenție, asupra substanțelor periculoase utilizate, asupra procedurilor care privesc antiincendiul, urgența, primul ajutor, și asupra organizării siguranței în firmă;
- Propune programele de informare și formare a lucrătorilor.

În firmele de mici dimensiuni și cu riscuri reduse sarcinile Responsabilului cu Serviciul de Prevenție și Protecție pot fi asumate direct de către angajator după un curs de formare specific.

Colaborează cu angajatorul pentru evaluarea riscurilor și efectuează urmărirea sanitară a lucrătorilor.

▲ **Sarcinile**

- Informează muncitorii asupra semnificației și rezultatului vizitelor medicale;
- Crează cartele sanitare pentru muncitorii supuși observației sanitare;
- Informează angajatorul, responsabilul cu serviciul de prevenție și protecție și reprezentanții lucrătorilor asupra siguranței rezultatelor examenelor efectuate, în formă anonimă și colectivă;
- Colaborează cu angajatorul pentru definirea și aplicarea măsurilor de prevenție și de protecție;
- Primește de la angajator toate informațiile inerente proceselor productive și riscurilor conexe activităților productive de muncă;
- Se exprimă asupra măsurii în care muncitorii supuși observației sanitare sunt apti pentru muncă;

Împotriva acestei exprimări muncitorul poate face recurs, în termen de 30 de zile, la structurile serviciului sanitar național.

- Efectuează controale la locurile de muncă.

Prezența medicului competent este obligatorie numai în prezența riscurilor care cer supraveghere sanitară.

Persoane care, independent de tipul de contract, desfășoară activitate de muncă cu sau fără retribuție. Trebuie să se îngrijească de propria sănătate și siguranță și de ale celorlalte persoane prezente în locurile de muncă asupra cărora ar putea să se răsfrângă efectele acțiunilor sau lipsa acestora.

▲ **Obligațiile**

- Țin cont de dispozițiile și de instrucțiunile primite;
- Utilizează , în maniera corectă, mașinile, instalațiile, sculele, dispozitivele de siguranță și mijloacele de protecție;
- Semnalează imediat angajatorului sau directorului defectele mijloacelor de protecție și eventualele situații periculoase;
- Participă la programe de formare și instruire organizate de angajator;
- Nu înlătură sau modifică dispozitivele de siguranță;
- Nu efectuează operații sau manevre care nu sunt de competența lor;
- Se supun controalelor sanitare;
- Contribuie, împreună cu angajatorul, directorii și responsabilii direcți, la îndeplinirea obligațiilor impuse pentru protecția sănătății și siguranței la locul de muncă.

▲ **Drepturile**

- Sunt formați și informați în ceea ce privește riscurile generale și specifice, normele de protecție, măsurile de prevenire și de protecție;
- Aleg reprezentantul muncitorilor pentru siguranță;
- Au dreptul să părăsească locul de muncă în caz de pericol grav și să adopte imediat măsurile cele mai potrivite pentru evitarea consecințelor.

Este ales sau desemnat în toate firmele sau unitățile productive pentru a reprezenta muncitorii în ceea ce privește aspectele de sănătate și siguranță în muncă.

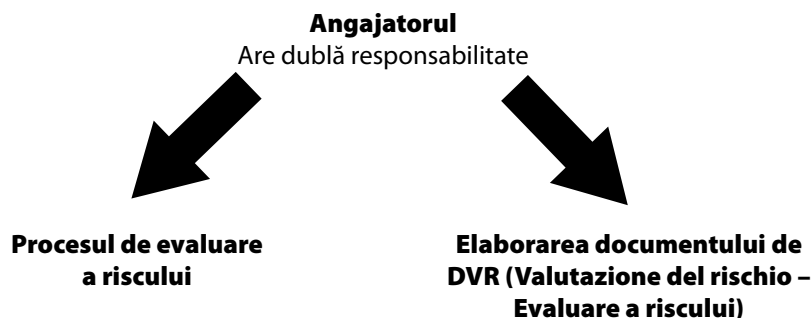
▲ **Drepturile**

- Are acces liber la locurile de muncă și la documentația firmei în ceea ce privește igiena și siguranța, prin desemnarea precisă din partea angajatorului;
- Promovează inițiative și face propuneri în materie de prevenție și protecție;
- Avertizează responsabilul firmei despre riscurile individuate de el;
- Este consultat preventiv cu privire la:
- Programul de prevenție și protecție;
- Desemnarea responsabilului și a subordonaților acestuia pentru serviciul de prevenire și protecție;
- Desemnarea medicului competent;
- Primește informații provenind de la organele de supraveghere;
- Formulează observații cu ocazia vizitelor de inspecție;
- Primește o formare adecvată;
- Dispune de permise și de instrumente necesare pentru a-și desfășura activitatea;
- Primește copia documentului de evaluare a riscurilor la cerere.
- Numărul delagaților, permisele, instrumentele, modalitățile și timpii formării sale sunt stabilite de comun acord prin negociere colectivă.

În unele contracte naționale este prevăzută figura de RLSSA (Rappresentante dei lavoratori per la Sicurezza, Salute e Ambiente – Rprezentantul Muncitorilor pentru Siguranță, Sănătate și Mediu) care înlocuiește RLS (Rappresentante dei lavoratori per la Sicurezza - Rprezentantul Muncitorilor pentru Siguranță) în funcțiile prezentate mai sus. Dincolo de funcțiile RLS, RLSSA intervine asupra următoarelor teme:

- Tutela mediului;
- Programe de îmbunătățire ale prestațiilor de mediu;
- Dezvoltarea sistemelor de gestiune.

Elementul esențial al sistemului de prevenție și protecție în cadrul firmei a D.L 81/08 îl reprezintă obligativitatea evaluării riscului în sarcina angajatorului.

NOUTATE

Analiza riscurilor matrice (riscurile tradiționale, ex. chimic, fizic etc, se intersectează cu vârsta, sexul, stress-ul corelat la muncă, apartenența la alte țări)

Reprezentantul Muncitorilor pentru Siguranță, muncitorii însărcinați cu primul ajutor, antiincendiul și evacuarea și responsabilii au dreptul la o formare specifică.

▲ **Fiecare muncitor trebuie să fie informat cu privire la:**

- Riscurile prezente la locurile de muncă și cele specifice la care este expus;
- Măsurile de prevenție;
- Normativa de siguranță și dispozițiile din firmă;
- Pericolele legate de folosirea substanțelor și preparatelor periculoase;
- Numele responsabilului serviciului de prevenție și protecție în firmă, a medicului competent și ale responsabililor din serviciul de urgență, primul ajutor și antiincendiu.

▲ **Fiecare muncitor trebuie să fie format în manieră adecvată și suficient cu privire la:**

- Sistemul de prevenție și protecție din firmă, procedurile necesare pentru achiziționarea competențelor pentru a efectua în siguranță acțiunile care se impun (procedurile de primul ajutor, antiincendiu și evacuare a muncitorilor) în firmă și pentru a identifica, reduce și gestiona riscurile.

▲ **Fiecare muncitor trebuie să fie instruit în mod adecvat cu privire la:**

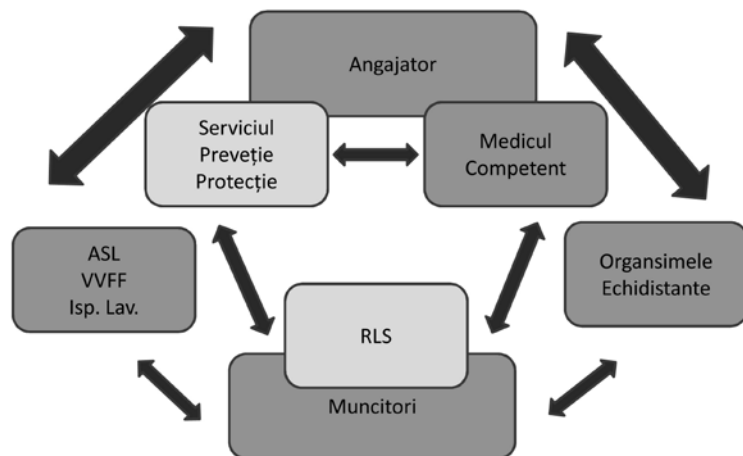
- Utilizarea corectă a sculelor, mașinilor și instalațiilor, substanțelor, dispozitivelor de protecție individuale, procedurilor de lucru.

Formarea, care se repetă periodic, trebuie să se efectueze în momentul angajării, în cazul transferului sau schimbului de atribuții sau la introducerea de noi tehnologii sau cicluri de muncă.

Formarea muncitorilor, a responsabililor și a Reprezentantului muncitorilor pentru Siguranță este o obligație a angajatorului și trebuie să fie efectuată în timpul orelor de program și fără costuri pentru muncitori.

Formarea muncitorilor și a Reprezentantului muncitorilor pentru Siguranță trebuie să se desfășoare în colaborare cu organismele teritoriale echidistante.

Întreaga procedură de prevenție se bazează pe relații constante între diferiți subiecți:

Organismele Echidistante

Costituie prima instanță de conciliere în ceea ce privește controversese asupra drepturilor de reprezentanță, informare și formare, care survin la locurile de muncă.

Au funcții de orientare și de promovare a formării pentru muncitori și de asistență pentru firme cu finalitatea de a pune în practică măsurile în materie de prevenție și protecție.

Ajută firmele mici și mijlocii să îmbunătățească prevenția și să asigure pentru figurile RLS o referință teritorială sigură de suport pentru activitatea lor.

Sunt constituite la nivel teritorial ca organizații sindicale și organizații ale angajatorilor.

Vigilență și control

▲ **ASL**

se ocupă cu igiena și medicina muncii, cu prevenirea accidentelor și bolilor profesionale, pentru că are competența de a efectua vizitele de inspecție la locurile de muncă, cercetările asupra accidentelor și bolilor profesionale, intervențiile la cererea autorităților Judiciare, verificările tehnice și periodicele a instalațiilor și aparatelor.

▲ **Pompierii**

se ocupă cu verificările și cu cercetările în spațiile industrializate și în jurul instalațiilor pentru a evalua în mod direct factorii de risc, pentru a verifica adecvarea la normele și la criteriile de prevenire a incendiilor și îndeplinirea obligațiilor responsabililor cu activitățile supuse controlului.

▲ **Inspectoratul Muncii**

Inspectorii au funcții de poliție judiciară, pot să elibereze decizii de suspendare a unei activități, de ex. În cazul unor repetate violări a disciplinei în materie de sănătate și siguranța muncii.

▲ **ISPESL**

Are funcții tehnico-științifice de cercetare, experimentare, control, consultanță, documentare, formare și informare referitor la prevenirea accidentelor și bolilor profesionale.

▲ **INAIL**

Dincolo de a asigura muncitorii care efectuează activități de risc, efectuează controale sanitare asupra personalului accidentat sau afectat de boli profesionale și adună și elaborează informații referitoare la riscuri și la daunele declarate din accidente în timpul activității muncii.

Associazione
Lavoratori
Emigrati
del Friuli Venezia Giulia

